

Rusya En Büyük Petrol Çıkartma Ekipmanı Üreticisi Borets'i Devletleştiriyor

Doç. Dr. Anıl Çağlar ERKAN

acerkan@tespam.org

Rusya, ülkenin en büyük petrol çıkarma ekipmanı üreticilerinden Borets'i, eski Yukos hissedarı Leonid Nevzlin ile bağlantıları nedeniyle devletleştirmek için dava açtı. Başsavcılık, şirketin yabancı kontrolünde olduğunu ve Rusya'nın ekonomik çıkarlarına aykırı hareket ettiğini belirtti. Bu doğrultuda Rusya, eski Yukos hissedarı Leonid Nevzlin ile bağlantıları nedeniyle önemli bir petrol çıkarma ekipmanı üreticisini devletleştirme kararı aldı. İddiaya göre Nevzlin, Shabad ve Stulberg, "stratejik öneme sahip holdingi devlet kontrolünden çıkardı ve Rusya Federasyonu'nun özel ekonomik önlemler ve yabancı yatırımcıların stratejik şirketler üzerindeki yasa dışı kontrolüne karşı koyma konusundaki mevzuatında belirlenen prosedürleri ihlal ederek yabancı yönetim altında tutuyor."

Eski bir Yukos hissedarı olan Leonid Nevzlin tarafından kontrol edilen Borets, petrol ve doğal gaz üretimi alanında sondaj kulelerinin kurulumu, onarımı ve sökümü ve diğer hizmetlerle meşgul olmaktadır. Bununla birlikte Borets, kendisini elektrikli santrifüj pompaların (ECP) üretiminde liderlerden biri olarak adlandırmaktadır. Öyle ki Şubat 2023'te, kurulu cihaz sayısı bakımından pazar payı dünya çapında yüzde 24 ve Rusya'da yüzde 37'dir.

Rusya'nın bu eylemini tarihin tekerrür etmesi şeklinde yorumlamak mümkündür. Zira bilindiği üzere Rusya, Vladimir Putin'in iktidarının ilk yıllarında benzer adımlar atarak ülkenin stratejik açıdan önem taşıyan kritik sektörlerinde benzer uygulamalara gittiği bilinmektedir. Öyle ki Putin'in o yıllarda atmış olduğu bu adımlar kısa bir süre içerisinde Rusya'nın bir nevi enerji süper gücüne dönüşmesine neden olmuştur. Bu noktada Rusya'nın Borets'i devletleştirme girişimini benzer amaçlar doğrultusunda atılan bir adım olarak nitelendirmek gerekir. Zira unutmamak gerekir ki bilhassa 2014 yılından bu yana Rusya'ya uygulanan uluslararası yaptırımların hedefinde olan alanlardan birisi ülkenin enerji faaliyetleri için gerekli olan teknolojik ekipman ve hizmet ithalatını kısıtlayıcı önlemlerdir. Bu doğrultuda Batılı ülkelerin bir çoğu Rusya Federasyonu'na 2014 yılından bu yana en başta sondaj faaliyetleri için gerekli olan teknoloji ve ekipman ihracatını yasaklamışlardır.

Borets'in devletleştirme girişimleri Rusya'nın stratejik öneme sahip sektörlerdeki kontrolünü artırma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte Rusya hem yaptırımların etkisini hafifletme hem de stratejik açıdan önemli bir alanda yerli imkanlarla güç kazanma açısından önemli bir adım daha atmaktadır.